

МАШИНОЗНАВСТВО, ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 656

**ЗНАЧЕННЯ ТРАНСПОРТУ ДЛЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ**

А. В. Арабаджи

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, 4 курс,
спеціальність «Транспортні технології (за видами)»,
навчально-науковий механічний інститут

Науковий керівник – к.т.н., доцент І. О. Хітров

*Національний університет водного господарства та природокористування
м. Рівне, Україна*

Важливість транспорту проявляється в його впливі на зайнятість, доступність товарів і послуг, а також на інтеграцію України в світові економічні процеси. У статті досліджується значення транспорту та його вплив на соціально-економічний розвиток країни.

Ключові слова: транспорт, соціально-економічний розвиток, інфраструктура, Україна.

The importance of transport is reflected in its impact on employment, the accessibility of goods and services, and Ukraine's integration into global economic processes. This article explores the significance of the transports and its influence on the country's socio-economic development.

Keywords: transport, socio-economic development, infrastructure, Ukraine.

Транспорт є однією з ключових складових інфраструктури, яка забезпечує економічне та соціальне зростання будь-якої країни. Для України транспортна система відіграє важливу роль у сприянні регіональному розвитку, підвищенні рівня зайнятості та покращенні якості життя населення [1]. Сучасні умови глобалізації підкреслюють необхідність ефективної транспортної мережі, яка здатна підтримувати інтеграцію України в світові економічні процеси [2]. Для України транспортна система відіграє важливу роль у сприянні регіональному розвитку, підвищенні рівня зайнятості та покращенні якості життя населення.

Внесок науковців у дослідження транспорту та його визначальної ролі у сучасному світі є вкрай важливим. Наприклад, в економічній сфері такі вчені, як Джон Мейнард Кейнс і Мілтон Фрідман, досліджували вплив транспорту на економічний розвиток і моделювали його роль у макроекономіці. У галузі географії та планування міст такі вчені, як Джейн Джейкобс і Кевін Лінч, вивчали взаємозв'язок між транспортом і формуванням географічної структури населених пунктів. Також фахівці, які працюють у сфері транспортної інфраструктури, активно досліджують технічні аспекти розвитку транспортних процесів і систем. Завдяки внеску науковців, транспорт і транспортні системи стають більш екологічними, економічно доцільними та технологічно просунутими, що сприяє підвищенню якості життя населення і інтеграції країни у світову економіку [3].

Метою статті є дослідження ролі транспорту у соціально-економічному розвитку України та аналізу його впливу на різні сфери для ефективного функціонування бізнесу, підтримання міжнародної торгівлі і сталому розвитку країни.

Транспорт є важливою ланкою в системі «виробництво – обіг – споживання», оскільки забезпечує переміщення ресурсів, товарів і надання послуг (рис. 1). На етапі виробництва

транспорт сприяє доставці сировини, матеріалів та обладнання до виробничих майданчиків, що є критично важливим для безперервного функціонування виробничих процесів. На етапі обігу транспорт виконує роль посередника між виробниками та ринками збуту, забезпечуючи доставку продукції до точок продажу чи подальшої переробки. Це підвищує економічну ефективність та доступність товарів і послуг. На етапі споживання транспорт сприяє задоволенню потреб кінцевих споживачів, забезпечуючи своєчасну та якісну доставку продукції безпосередньо до них [4].

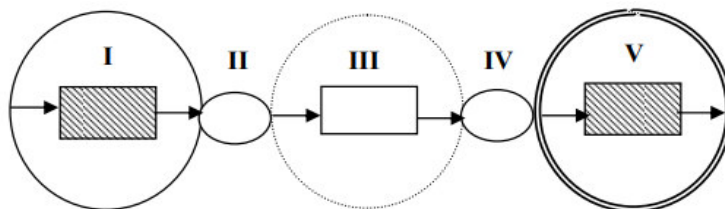

Рис. 1. Місце транспорту в системі «виробництво – обіг – споживання»:

- I – виробництво; II – вантажні склади виробника (експедиція, складування, навантаження);
- III – транспорт; IV – вантажні склади споживачів (експедиція, складування, розвантаження);
- V – споживання

У контексті транспорту завдання можуть стосуватися забезпечення ефективності перевезень, зниження витрат, підвищення безпеки чи впровадження нових технологій для покращення транспортної інфраструктури і дозволяють підтримувати соціально-економічну стабільність і сприяти сталому розвитку країни (рис. 2).

Рис. 2. Транспорт та його народногосподарське значення

Транспорт в Україні виконує важливу соціально-економічну функцію, забезпечуючи зв'язок між різними регіонами та сприяючи розвитку економіки, соціальної сфери та інтеграції країни в міжнародні економічні процеси. Однак, в умовах швидких змін на світовій арені та внутрішніх економічних труднощів, транспортна система України стикається з низкою викликів: застаріла інфраструктура (велика частина транспортної інфраструктури потребує модернізації), низька ефективність транспортних перевезень (проблеми із логістикою, недостатня пропускна спроможність і несвочасне оновлення транспорту знижують конкурентоспроможність національних перевезень), екологічні проблеми (значні викиди від транспортних засобів, особливо у великих містах, зумовлюють забруднення повітря та негативно впливають на здоров'я населення), політична та економічна нестабільність (зміни в політичному курсі, а також економічні труднощі, можуть уповільнювати розвиток транспортної системи та впливати на інвестиції в цю сферу).

Пасажирські перевезення в Україні є важливою складовою соціальної та економічної інфраструктури, що вимагає подальшої модернізації та вдосконалення для забезпечення ефективного, безпечного та екологічного транспортного обслуговування населення (рис. 3).

Рис. 3. Роль транспорту для пасажирських перевезень

Транспорт відіграє критичну роль у вантажних перевезеннях, оскільки забезпечує переміщення товарів, сировини, матеріалів та інших вантажів між виробничими і споживчими точками на різних етапах логістичного ланцюга. Без ефективної транспортної системи неможливе належне функціонування економіки, оскільки транспорт є основою для зберігання, обміну та споживання ресурсів. Вантажні перевезення здійснюються через різні види транспорту, кожен з яких має свої особливості та застосування [5].

Найпоширенішим видом для перевезення вантажів на короткі та середні відстані

безумовно вважається автомобільний транспорт, який дозволяє доставляти товари безпосередньо до кінцевих споживачів або між підприємствами, зберігаючи гнучкість у виборі маршрутів (рис. 4).

Рис. 4. Роль транспорту для вантажних перевезень

Таким чином, для досягнення сталого розвитку транспорту і транспортної системи в Україні необхідно подолати існуючі проблеми та скористатися новими можливостями для модернізації та інновацій. Транспорт має потенціал стати важливим фактором для економічного розвитку та соціальної стабільності країни.

1. Когут М. В., Содома Р. І., Демчина В. Р. Розвиток транспортної інфраструктури як фактор підвищення глобальної конкурентоспроможності. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 60. С. 6. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/3653/3582/> (дата звернення: 05.11.2024).
2. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О. О. Борзенко. Київ, 2022. 264 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/Globalizacijni-procesy-u-svitoviyu-ekonomici.pdf> (дата звернення: 05.11.2024).
3. Розвиток транспорту з метою відновлення і зростання української економіки : наукова доповідь / за ред. д-ра екон. наук О. І. Никифорок. Київ, 2018. 200 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/sr/300.pdf> (дата звернення: 05.11.2024).
4. Дмитрієв І. А., Левченко Я. С. Транспортне підприємство : навч. посіб. Харків : ФОП Бровін О. В. 2018. 308 с.
5. Особливості автомобільних вантажних перевезень у Європі. *Cargosupport*. URL: <https://www.cargosupport.com.ua/ua/osoblivosti-avtomobilnih-vantazhnih-perevezen-u-evropi/> (дата звернення: 05.11.2024).